

***ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА СЛУЖБА
КОСОВСКА МИТРОВИЦА***

**38220 КОСОВСКА МИТРОВИЦА
УЛ.ЦАРА ДУШАНА БР.10
Тел. 028/497-031, Тел/факс 028/497-044
E-mail: pskm@open.telekom.rs
Сајт: psss.rs**

ПОЉОПРИВРЕДНИ БИЛТЕН

Број IV бесплатан примерак
АПРИЛ 2017 Косовска Митровица

Садржај:

РАТАРСТВО-ПОВРТАРСТВО

- Сетва кукуруза

ВОЋАРСТВО-ВИНОГРАДАРСТВО

- Ђубрење малине

СТОЧАРСТВО

- неплодност код говеда-узроци и последице

ЗАШТИТА БИЉА

- Пепелница јабуке-*Podosphaera leucotricha*

- ЦЕНЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА ПРЕУЗЕТИХ ИЗ СТИПС -а

Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу www.agropnuda.com, а уколико Ви желите да понудите свој производ на продају обратите се нама.

АГРОПОНУДА – БЕРЗА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА СРБИЈЕ

СЕТВА КУКУРУЗА

Сетва кукуруза у нашим агроеколошким условима треба бити обављена у времену после 20-ог априла тј. када се земљишни слој загреје 8-10°C на дубини од око 10 см. Ове граничне вредности сматрају се оптималним. Биолошки минимум клијања и ницања кукуруза је 8°C. Временски период за већину хибрида је од 20-ог априла до 5. маја сматра се оптималним. Најважнији моменти приликом сетве кукуруза су: правилан избор хибрида, време, густина и дубина сетве.

Сетва кукуруза је изузетно значајна агротехничка мера којој се мора посветити довољно пажње. Грешке учињене у сетви било којег усева најчешће се немогу надокнадити у потпуности већ само делимично. Уколико су пре сетве све агротехничке мере квалитетно и ваљано обављене онда је огромна штета да сетва не успе или да успех у сетви буде само делимичан.

На основу већег броја огледа, искуства произвођача, величине њиве потребно је одабрати два или више хибрида за дате климатске и земљишне услове. Никада не треба гајити један хибрид посебно на већој површини због више разлога. Познато је да један хибрид не може задовољити све услове који се за њега постављају тј. нема правог хибрида за све парцеле и производњу кукуруза. Наиме има хибрида који за формирање високих приноса траже све мере у оптимуму и хибрида који дају задовољавајуће приносе и у екстезивнијим условима производње где се посебно истичу домаћи хибриди створени у агроеколошким условима наше земље боље прилагођени климатским и земљишним условима.

Грешке учињене у избору хибрида и густини сетве најчешће се скупо плаћају. Гистина сетве зависи од хибрида, времена сетве, плодности земљишта, примењених агротехничких мера, суше, примене наводњавања и др. У сваком случају са густином не треба претеривати уколико нису обезбеђени оптимални услови јер су у наиласку године са више сушних дана у току лета приноси лоши. Новије генерације хибрида боље подnose сушу од предходних. У односу на оптимални број биљака по хектару теориски исејан број зрна треба повећати за 5.000 зрна због разних оштећења, клијавости семена и др. На посним недовољно припремљеним њивама где ја агротехника слабија број биљака /ха смањити за 10-15%.

Дубина сетве не прилагођена особинама земљишта и честим променама може бити узрок неуспеха. На топлом, проветреном добро припремљеном земљишту, посејан у оптималном року кукуруз брзо ниче, за седам, осам до десет дана. На влажним, хладним, тешким и недовољно припремљеним њивама кукуруз споро, неједнако и тешко ниче за

15-20 дана што доводи до малог броја биљака. По правилу оптимална дубина сетве за раније рокове износи 6-8 см. И за лака песковита земљишта где кукуруз може страдати због суше. На глиновитим тешким земљиштима касније сетве оптимална дубина је 4-6 см. Уколико је суво време као и земљиште онда се сеја дубље и обрнуто али не треба ни претеривати. Кукуруз посејан на дубини 10 см и више споро и тешко niche. Исувише плитко посејан кукуруз страда од суше уколико нема влаге и зато у сушним подручјима ваљање као агромера делује благовремено тј. повећава контакт семена са земљиштем и на тај начин подстиче ницање.

На поравнатој и довољно уситњеној земљишту сејалица мора да обезбеди правилан распоред одређене количине семена, равномерно уношење подубини и покривање земљом. За сетву се користе механичке и пнеуматске сејалице. Пнеуматском сејачицом се постриже прецизнија сетва. Сејалице код којих се могу заменити улагачи семена сматрају се бољим. Пре сетве потребно је правилно прегледати сејалицу, отклонити све неисправности, очистити је од семена, минералног ђубрива и земље. Потребно је одабрати дискове за дистрибуцију са отворима прилагођеним диманзији и облику семена. У један од апарата за сетву поставља се изабрани диск, а у друге апарате дискови са нешто мањим и нешто већим отворима те се изврши пробна сетва на тврдом терену. Монтирају се дискови са оном величином отвора којим се обезбеђује највећа тачност сетве.

Саветодавац ратарства и повртарства Зоран Милосављевић

ЂУБРЕЊЕ МАЛИНЕ

Један од основних узрока за добар раст, стандардни квалитет воћа, економичну производњу је и правилно ђубрење малине. Избор и количина ђубрива зависи од текстуре земље, рН реакције земље, временског периода, начина исхране и присутности хранљиве материје у земљишту. Исхрану је најбоље управљати по агрохемијској анализи земљишта, као и анализи листа, која се ради током периода вегетације где се поред увида у хранљиве елементе у биљци, утврђује и стање испирања азота и калијума у земљи. Анализама се одређује потребна количина хранљивих елемената, који се требају употребити. Такође, потребе за ђубрењем се виде и преко раста и хабитуса биљке, задебљања изданака и величине и боје листа.

Исхрана малине је успешна ако се ради у комбинацији четири методе: стајњаком, минералним ђубривима, преко наводњавања и фолијарно. Уколико нема услова за све ове начине онда се треба прилагодити могућностима, уз одговарајуће норме и начин извођења.

Ђубрење стајњаком делује у временском периоду од 3 године, где се у првој години користи 50%, у другој 30% и у трећој години 20%. Згорело ђубриво додавати сваке треће године у зависности од плодности земљишта, оријентационо у количини 1-2 тоне на површини од 10 ари. Уколико се користи ђубриво живинарства са великим садржајем азота препоручује се употреба у количини 0,5 – 1 тоне за 10 ари. Добро згорело ђубриво има вишеструки утицај у засаду малине, побољшава и одржава

структуру земље повећава плодност, стимулише развој корисних микроорганизама и др. Компост и слама помешани са стајњаком представљају одличан додатак органских материја у земљи, али имају мање хранљиве вредности у поређењу са чистим стајњаком. Органско ђубриво се додаје у јесен, у плитке бразде са обе стране, у размаку од 45 cm од изданака.

Ђубрење са минералним ђубривима за дво-родне сорте малине користити азот у количини 7,5 kg / 0,10 ha, док за једнородне сорте ових култура се користи азот 11 kg / 0,10 ha. Фосфор треба користити сваке године у количини од 2,5 – 3 kg / 0,10 ha. Калијум треба користити сваке године у количини 5-6 kg / 0,10 ha. Ђубрење се ради у редовима у раздаљини 25-30 cm даље од биљака и ставља се на дубини од 5-10 cm. Ђубрење малине се ради у комбинацији NPK 10:20:30, 10:12:26; KAN I UREA. За сваку годину када се користи стајњак иде 400-600 kg / ha NPK, а у годинама када се не користи органско ђубриво употребити 600-700 kg / ha NPK. Пролећно ђубрење је додатно и ради се са KAN-ом или са UREOM, у количини 200-300 kg / ha.

Фертилизација – ђубрење преко наводњавања врши се током периода вегетације, при чему се могу вршити и поправке, као и употреба остављене количине N,P,K, за овај период. У већини случајева може се употребити чисти азот у количини 3-5 kg / 0,10 ha, чисти фосфор 1,5-2,0 kg / 0,10 ha и чисти калијум у количини 3-4 kg / 0,10 ha. Ова хранива се требају користити у сред фазе раста изданака, у пролеће и у фази бербе. Растворљива ђубрива у води се употребљавају у временском периоду од 1-2 сата на дан или сваког другог дана током фазе цветања и стварања воћа. Комерцијална ђубрива растворљива у води често се састоје од азота и калијума. Концентрисана ђубрива се лакше користе, јер се у веома кратком времену земљи додају потребне количине хранљивих материја.

Фолијарно ђубрење – представља употребу ђубрива са микроелементима преко листова. Ако се на основу анализе одреди недостатак неког микроелемента, права употреба одређеног микро-елемента преко третмана листова може бити довољна за одстрањивање нађених поремећаја. Такви третмани се раде на сваких 10 дана до потпуног елиминисања проузрокованих симптома од њихових недостатака. Ђубрива се на овај начин не додају малинама у фази цветања, зато што могу имати фито-токсичан утицај на цвету.

Саветодавац воћарства и виноградарства Љиљана Гвоздић

НЕПЛОДНОСТ КОД ГОВЕДА – УЗРОЦИ И ПОСЛЕДИЦЕ

Неплодност или јаловост је такво стање када животиња не може рађати потомство способно за живот. Може се јављати код свих домаћих животиња, а најчешће настаје код крава. Неплодност животиња узрокују многи унутрашњи и спољашњи фактори.

Много чешће се јавља током живота (80%) него што је урођена (20%). Јаловост се не мора наследити већ се може стећи за време живота приплодних говеда, због лоших услова животне средине, неправилне (преобилна) и недовољне исхране, као и неправилне корекције папака.

Стаје треба да обезбеде неопходне услове за живот крава и њихову производњу. Такви објекти треба да садрже довољно чистог ваздуха, светла и умерене температуре. Лежаји треба да буду удобни, пространи, суви, чисти и да обезбеђују одмор животињама. Краве треба редовно да се крећу на испусту или на паши. Климатски фактори и годишње доба показују знатан утицај на плодност крава. Високе летње температуре изазивају топлотни стрес и знатно смањују плодност. Природно дневно и вештачко светло повољно делује на полне функције и плодност крава.

Недовољна и неквалитетна исхрана крава и јуница, гладовање животиња, као и храна која не садржи довољне количине минерала, витамина и беланчевина најчешћи су узроци неплодности. Гладни стерилитет настаје најчешће, током зиме и раног пролећа када је храна лоша и мале хранљиве вредности. Гладни стерилитет може се лечити давањем довољне количине хране, тако да стерилне животиње постају поново плодне. Слаба исхрана проузрокује закашњење полног развоја животиња.

Велику улогу у оброку крава имају минералне материје (попут калцијума, фосфора, натријума и хлора) које учествују у грађи организма, као и у многобројним процесима у њему. Њихов недостатак се посебно одражава у неповољним временским приликама (сушним годинама), нарочито фосфора који има значајну улогу у развоју полних органа. Посебно је битан однос калцијума и фосфора који би требао бити 2:1. Фосфор је у храни заступљен у већој количини у односу на калцијум па се недостатак овог елемента надокнађује уношењем минерално – витаминских смеша. Кравама и јуницама обавезно се мора свакодневно давати кухињска или сточна со у количини око 30гр (једна кухињска кашика). Недостатак соли доводи до побачаја, неплодности, мање млечности, лизања зидова, пијење мокраће и осоке, слабог апетита и жеђи. Најважнији витамини за несметану репродукцију су: витамин А, Д и Е. Недостатак витамина А доводи до поремећаја функције јајника, лажног, тихог и нередовног гоњења и побачаја. Недостатак витамина Д доводи до поремећаја вођења, поремећаја функције организма и неплодности. Недостатак витамина Е ремети функцију полних органа и срца.

Веома је важно обрезивање папака, јер обољење папака смањује плодност и производњу млека.

Саветодавац сточарства Косовка Јакшић

Пепелница јабуке-*Podosphaera leucotricha*

Пепелница јабуке је у Европу пренета из Америке и нагло се проширила. Припада групи економски врло значајних болести. Осим јабуке изузетно напада и крушку, али је

најштетнија на јабуци. Постоје осетне разлике у отпорности сората према овом паразиту. Јако осетљива сорта Јонатан је због тога искључена из производње, али су њени хибриди и мутанти јако осетљиви. У случајевима јаког напада и неадекватне заштите јабуке осетно смањују родност и губе прираст летораста.

Паразит напада све зељасте делове јабуке (лишће, леторасте, цветове и плодове) стварајући карактеристичну брашнасту сивобелу навлаку на њима. Најуочљивији симптоми су „бели младари“ који се развијају из инфицираних пупољака. Они су потпуно прекривени белом превлаком, коју представља мицелија и конидије (оидије). „Бели младари“ се јасно разликују од здравих, који су једни поред других. Осим тога, заостају у порасту и на њима се лишће суши. Са наличја листа, дуж главног нерва, појављује се брашнаста бела превлака, која се све више шири и захвата цео лист. На лицу лишћа јављају се хлоротичне зоне, лист губи зелену боју увија се и код јачег напада суши. Оболели цвет се деформише, задебљава и на њему се формира карактеристична сивобела навлака. Зараза на плоду је мање видљива. Покожица плода постаје мрежаста, карактеристична по томе што је утиснута у епидермис и није рапава, као превлака која настаје од биотичких фактора.

Паразит презимљава мицелијом у пупољцима. Мицелија прирасте између љуспица пупољака, хаусторијама се фиксира у површинске ћелије епидермиса и тако презимљава. У пролеће са развојем оболелих пупољака креће и мицелија, која се шири у свим правцима, захватајући читав летораст који се развија из пупољака. Многи оболели пупољци не развијају се, а поједини се развијају у кратке леторасте и сасушују се. На оболелим деловима се формира маса конидија, које се ветром расејавају на младо лишће и врше секундарне заразе. За остварење заразе није потребна вода, довољна је релативна влажност ваздуха преко 60% да конидије проклијају и остваре инфекцију. Осетљив је само млад лист, док лишће старије од 12 дана постаје отпорно. Оптималне температуре за инфекцију су 15-12° С минимална 10° С а максимална 30° С. Конидијски стадијум се у већини воћарских рејона једини развија. Клеистотеције се ретко стварају, а ако дође до њиховог формирања оне се могу наћи искључиво на врховима летораста или при основи лисне петелјке.

У сврху превенције појаве паразита у следећој години, још у јесен треба одстранити „беле младаре“, или бар рано у пролеће приликом резивања јабуке. На овај ће се начин умањити заразни потенцијал, али се у потпуности не уклања опасност од болести. Нове засаде не подизати поред старих. Хемијске мере заштите треба применити од самог почетка отварања пупољака, у фази розе пупољака, пред цветање, 15 дана након опадања круничних листића и 15 дана после претходног третирања. Од фунгицида у сузбијању пепелнице могу се користити препарати на бази сумпора (Kumulus, Kossan, Chromosul, Sumpor SC 80, Sulfolac), tetrakonazola (Eminent 125-ME), Fenbukonazol (Indar 5 EW), flutriafola (Impact 25-SC), penkonazola (Topas 100-EC), difenokonazola (Sekvenca, Ventor), trifloksistrobina (Zato 50 WG) итд.

Саветодавац заштите биља **Недељковић Сениша**

*ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА – ЗЕЛЕНЕ ПИЈАЦЕ ЗА ПЕРИОД
ОД 10 -17.04.2017.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА*

Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	150	150	-
Јабука (остала)	80	80	70
Лимун	200	180	170
Мандарина	200	150	150
Поморанџа	150	160	120
Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац-салатни	180	180	-
Кромпир	80	50	50
Паприка-шилја	400	-	400
Лук црни	30	60	60
Парадајз	250	200	240
Тиквице	150	-	160
Шаргарепа	80	60	70

*ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА – КВАНТАШКЕ ПИЈАЦЕ ЗА ПЕРИОД
ОД 10-17.04.2017.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА*

Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	125	120	-
Јабука (остала)	65	50	50
Лимун	150	150	140
Мандарина	120	120	130
Поморанџа	110	130	110
Јединица мере (кг/дин)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац салатни	120	120	150
Кромпир	30	30	30
Паприка шилја	320	-	220
Лук црни	25	30	40
Парадајз	220	-	220
Тиквице	100	-	130
Шаргарепа	45	40	50

**ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИВЕ СТОКЕ НА ПИЈАЦАМА ЗА ПЕРИОД
ОД 10-17.04.2017. ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА**

Јединица мере (дин/кг)	Тежина/узраст	Раса	Београд	Краљево	Ниш
Двиске	све тежине	све расе	230	130	-
Јагњад	све тежине	све расе	300	260	250
Јарад	све тежине	све расе	250	200	-
Јунад	350-480кг	СМ	-	-	-
Јунад	>480	све расе	-	-	-
Козе	све тежине	све расе	-	-	-
Крава за клање	све тежине	СМ	-	160	-
Крмаче за клање	>130кг	све расе	-	100	-
Овца	све тежине	све расе	160	120	-
Прасад	16-25кг	све расе	300	280	240
Телад	80-160	СМ	430	360	
Товљеници	80-120	све расе	160	150	150
Товљеници	>120кг	све расе	-	120	120
Шиљежад	све тежине	све расе	230	-	-

**ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИТАРИЦА ЗА ПЕРИОД
ОД 10-17.04.2017. ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА**

Јединица мере (дин/кг)	Београд	Краљево	Ниш
Кукуруз	18	21,5	20
Пшеница	20	22	22
Сточни јечам	20	25	-

www.stips.minpolj.gov.rs

www.agoponuda.com

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE